

ขั้นตอนการขอขึ้นทะเบียนชุมชน

ชุมชน

- ตั้งตัวแทนชุมชนโดยทำเป็นหนังสือ
- ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
- ณ กรมวิชาการเกษตร หรือสำนักงานเกษตร และสหกรณ์จังหวัด

กลุ่มบุคคล

- มีสัญชาติไทย
- บรรพบุรุษอาศัยตั้งถิ่นฐานสืบทอดวัฒนธรรมไม่น้อยกว่า 10 ปี
- อนุรักษ์/พัฒนาพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น

พนักงานเจ้าหน้าที่

ตรวจสอบคำขอเอกสารหลักฐานและรายละเอียด ภายใน 15 วัน

ถูกต้อง

ไม่ถูกต้อง

พนักงานเจ้าหน้าที่

- สัมภาษณ์
- เสนอคำขอพร้อมความเห็นเบื้องต้น

พนักงานเจ้าหน้าที่

- แจ้งผู้ยื่นคำขอเพิ่มเติมข้อมูลให้ครบถ้วนภายใน 15 วัน

แก้ไข

ไม่แก้ไข

ดำเนินการให้ถูกต้องภายใน 15 วัน

ผู้ว่าราชการจังหวัด

- พิจารณา

เห็นชอบ

ไม่เห็นชอบ

ผู้ว่าราชการจังหวัด

- ออกหนังสือ คพ.4

พนักงานเจ้าหน้าที่

- แจ้งการไม่รับขึ้นทะเบียนภายใน 15 วัน

การขึ้นทะเบียนชุมชนก่อให้เกิดประโยชน์กับชุมชนอย่างไร

- ชุมชนสามารถขอรับเงินช่วยเหลือและอุดหนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืชได้
- ชุมชนสามารถยื่นขอจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น ซึ่งชุมชนจะมีสิทธิแต่ผู้เดียวในการปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัย ผลิต ขาย ส่งออกพืช หรือจำหน่ายด้วยประการใด ซึ่งส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นดังกล่าว

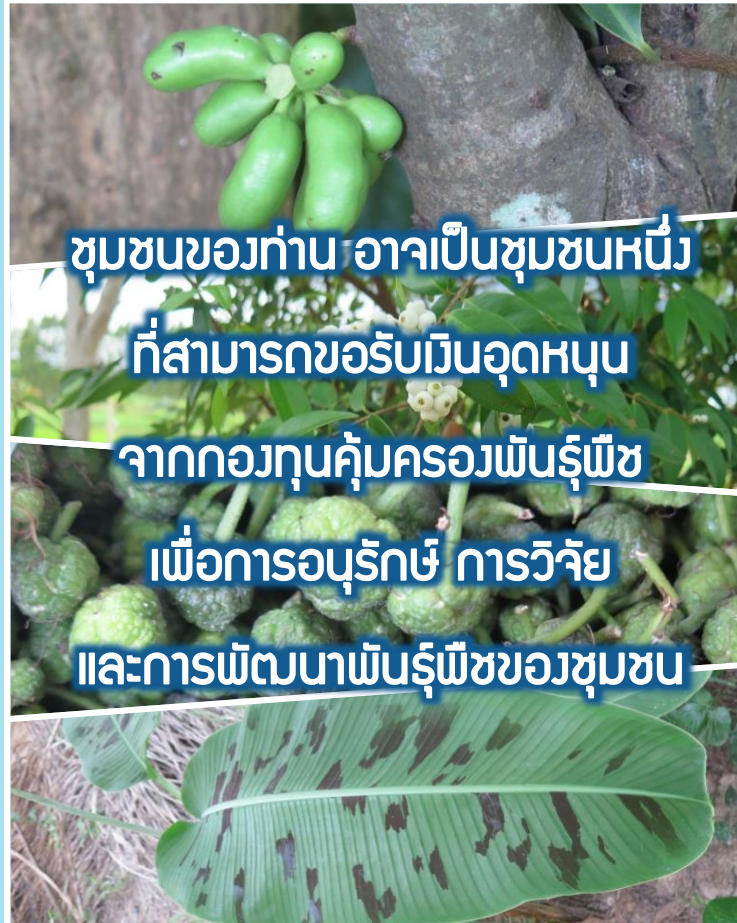
ชุมชนของท่าน อาจเป็นชุมชนหนึ่ง

ที่สามารถขอรับเงินอุดหนุน

จากกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช

เพื่อการอนุรักษ์ การวิจัย

และการพัฒนาพันธุ์พืชของชุมชน

กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช

สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร

50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. 10900

โทรศัพท์/โทรสาร 0 2940 7214

<http://www.doa.go.th/pvp/>

กองทุน

คุ้มครองพันธุ์พืช

พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช

พ.ศ. 2542

“กองทุนร่วมใจ
อนุรักษ์พันธุ์พืชไว้ให้ชุมชน”

สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช

กรมวิชาการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

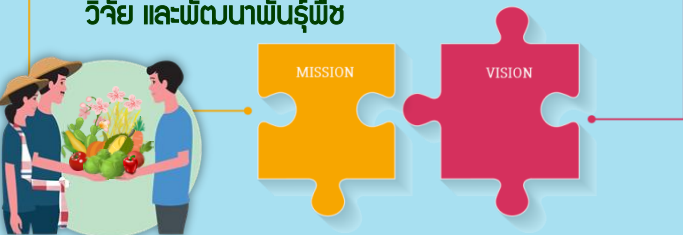

กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืชจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 มาตรา 54 เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการช่วยเหลือ และอุดหนุนกิจการที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืช

ภารกิจหลัก

- 1) บริหารงานกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และระบียบคณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืช ว่าด้วยการบริหารกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ แนวทางการดำเนินงานของกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช เพื่อให้ชุมชนตระหนัก และมีความรู้ด้านการอนุรักษ์ และหวงแหนทรัพยากรของชาติ ตลอดจนการวิจัย และพัฒนาพันธุ์พืชในชุมชน
- 3) พัฒนาศักยภาพในการวิจัย และพัฒนาพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น
- 4) บริหารจัดการกองทุนให้เป็นทุนหมุนเวียน เพื่อช่วยเหลือ และอุดหนุนกิจการของชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ การวิจัย และพัฒนาพันธุ์พืช

คณะกรรมการกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช

คณะกรรมการกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน และบุคคลอื่นซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งไม่เกินเจ็ดคน เป็นกรรมการ และอธิบดีกรมวิชาการเกษตร เป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- 1) เสนอแนวทาง หลักเกณฑ์ ระเบียบ และลำดับความสำคัญของการใช้จ่ายเงินกองทุนตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย
- 2) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีขอจัดสรร ขอมินช่วยเหลือหรือขอมินอุดหนุนของกองทุน พิจารณาจัดสรร และอนุมัติคำขอโครงการของชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มาขอรับการส่งเสริม และช่วยเหลือด้านการอนุรักษ์และพัฒนาพันธุ์พืชในชุมชน

ทรัพย์สินของกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช

- 1) มีรายได้จากข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ตามมาตรา 52
- 2) มีหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืช
- 3) มีเงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- 4) มีหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้
- 5) ดอกผลและผลประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากกองทุน

การใช้จ่ายเงินของกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช

- 1) ช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใด ๆ ของชุมชนที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืช
- 2) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เพื่ออุดหนุนการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืชของชุมชน
- 3) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน โดยระเบียบที่คณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืชกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

การขอรับเงินช่วยเหลือเพื่อการอนุรักษ์ วิจัย และพัฒนาพันธุ์พืชในชุมชน

กิจกรรมที่จะได้รับเงินอุดหนุนจากกองทุน จะต้องเป็นกิจกรรมของชุมชนที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ การวิจัย และพัฒนาพันธุ์พืช กิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใช้เพื่ออุดหนุนการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืชของชุมชน ทั้งนี้ ชุมชนดังกล่าวต้องขึ้นทะเบียนชุมชน ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 (มาตรา 44)

บุคคลจะร่วมกันขอขึ้นทะเบียนชุมชนได้ จะต้องเป็นกลุ่มของประชาชนที่ตั้งถิ่นฐานและสืบทอดวัฒนธรรมร่วมกันมาโดยต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 10 ปี และเป็นผู้อยู่ร่วมกันอนุรักษ์ หรือพัฒนาพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น (พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น คือ พันธุ์พืชที่มีอยู่เฉพาะในชุมชนใดชุมชนหนึ่งภายในราชอาณาจักรไทย โดยต้องได้รับการจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น)

คุณสมบัติของพันธุ์พืชที่จะขอจดทะเบียน เป็นพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น

- เป็นพันธุ์พืชที่มีอยู่เฉพาะในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งภายในราชอาณาจักรเท่านั้น
- เป็นพันธุ์พืชที่ไม่เคยจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่

คุณสมบัติของชุมชน ที่สามารถขึ้นทะเบียนเป็นชุมชน

- เป็นกลุ่มบุคคลซึ่งบรรพบุรุษที่ดำรงถิ่นฐานและสืบทอดระบบวัฒนธรรมร่วมกันมาโดยต่อเนื่อง
- ร่วมกันอนุรักษ์ หรือพัฒนาพันธุ์พืชที่มีคุณสมบัติของพันธุ์พืชที่สามารถนำมาจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นได้

สิทธิชุมชนที่ได้รับการขึ้นทะเบียน

- 1) ปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัย ส่วนขยายพันธุ์
- 2) การผลิตส่วนขยายพันธุ์
- 3) การขายส่วนขยายพันธุ์
- 4) การส่งออกนอกราชอาณาจักรส่วนขยายพันธุ์

ข้อยกเว้นสิทธิ

จากการกระทำเกี่ยวกับพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นที่ได้รับความคุ้มครองโดย

- 1) ไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นส่วนขยายพันธุ์
- 2) ทำโดยสุจริต
- 3) การปลูกหรือขยายพันธุ์ส่วนขยายพันธุ์ที่ตนเองเป็นผู้ผลิต (ไม่เกิน 3 เท่า กรณีรัฐมนตรีประกาศเป็นพืชส่งเสริม)
- 4) ไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า

ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการอนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิ

- 1) จัดสรรให้ผู้อนุรักษ์หรือพัฒนาร้อยละยี่สิบ
- 2) จัดสรรเป็นรายได้ร่วมกันของชุมชนร้อยละหกสิบ
- 3) จัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์ที่เป็นผู้ทำนิติกรรมร้อยละสิบ

ระยะเวลาของการครองสิทธิ

- 1) 12 ปี สำหรับพืชที่ให้ผลผลิตหลังปลูกไม่เกิน 2 ปี
- 2) 17 ปี สำหรับพืชที่ให้ผลผลิตหลังปลูกเกินกว่า 2 ปี
- 3) 27 ปี สำหรับพืชที่ใช้ประโยชน์จากเนื้อไม้และให้ผลผลิตหลังปลูกเกิน 2 ปี

ระยะเวลาในการครองสิทธิอาจขยายเวลาต่อได้คราวละสิบปี หากอธิบดีเห็นว่าพันธุ์พืชและชุมชนยังคงประกอบด้วยลักษณะ

- 1) เป็นพันธุ์พืชที่มีอยู่เฉพาะในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งภายในราชอาณาจักรเท่านั้น
- 2) เป็นพันธุ์พืชที่ไม่เคยจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่
- 3) เป็นพันธุ์พืชที่กลุ่มบุคคลซึ่งบรรพบุรุษที่ดำรงถิ่นฐานและสืบทอดระบบวัฒนธรรมร่วมกันอนุรักษ์หรือพัฒนาพันธุ์พืช ตามข้อ 1 และ 2
- 4) เป็นพันธุ์พืชที่มีอยู่เฉพาะในท้องที่ใดและชุมชนเป็นผู้อนุรักษ์ หรือพัฒนาพันธุ์พืชดังกล่าวแต่ผู้เดียว

กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช

สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร

50 ถนนพหลโยธิน

แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. 10900

โทรศัพท์/โทรสาร 0 2940 7214

<http://www.doa.go.th/pvp/>

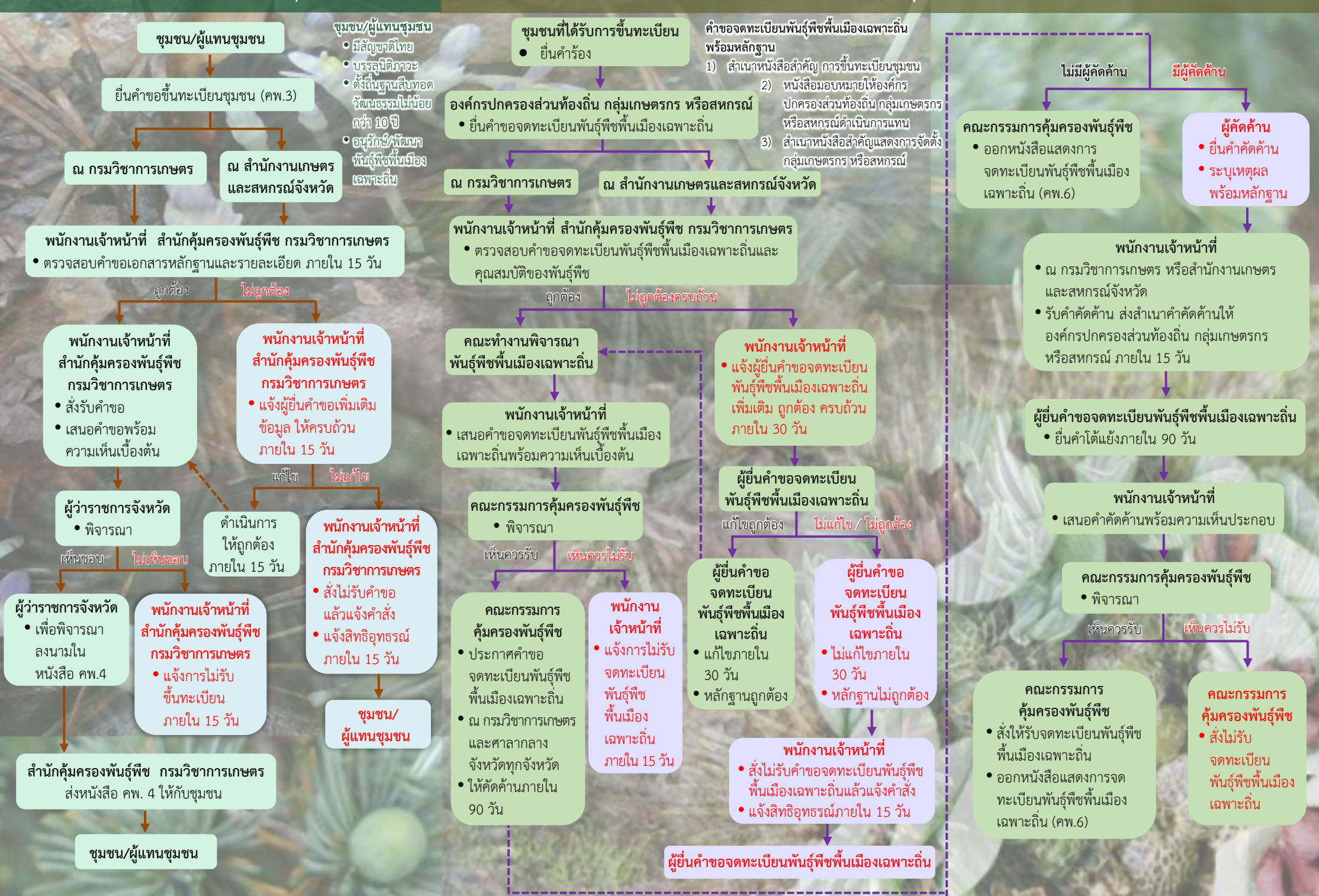
คู่มือการยื่นจดทะเบียน พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น ตามพระราชบัญญัติ คุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542

สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ขั้นตอนการขอขึ้นทะเบียนชุมชน

ขั้นตอนการขอจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น

กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช

กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืชจัดตั้งขึ้น ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 มาตรา 54 เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการช่วยเหลือ และอุดหนุนกิจการที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืช

ทรัพย์สินของกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช

- 1) เงินรายได้จากข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ ตามมาตรา 52
- 2) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืช
- 3) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- 4) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้
- 5) ดอกผล และผลประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากกองทุน

การใช้จ่ายเงินของกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช

- 1) ช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใด ๆ ของชุมชนที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืช
- 2) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เพื่ออุดหนุนการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืชของชุมชน
- 3) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน ตามระเบียบที่คณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืชกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

*“พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปและพันธุ์พืชป่า
คนไทยทุกคนเป็นเจ้าของร่วมกัน”*

*.... การคุ้มครองพันธุ์พืชดังกล่าวจึงเป็นการคุ้มครอง
สมบัติของชาติ เพราะเป็นพันธุ์พืชที่มี
อยู่แล้วทั่วไปและมีการใช้ประโยชน์อย่างแพร่หลาย
และเป็นการคุ้มครองในรูปแบบของการแบ่งปัน
ผลประโยชน์กลับคืนสู่รัฐ ไม่ได้ให้ใครคนใดคนหนึ่ง
โดยรัฐจะนำเงินส่วนนั้นเข้ากองทุน เพื่อนำมาใช้
ในการช่วยเหลือ และอุดหนุนกิจการของชุมชน
ที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนา
พันธุ์พืช เพื่อประโยชน์อย่างยั่งยืนต่อไป....*

ดาวน์โหลด กฎ ระเบียบ และเอกสารการขออนุญาต
ได้ที่ <http://www.doa.go.th/pvp/>

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช
สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช ตึกโภชนาการ ชั้น 2
กรมวิชาการเกษตร
(ภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)
แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. 10900
โทรศัพท์/โทรสาร 0-2940-7214
<http://www.doa.go.th/pvp/>

การคุ้มครอง พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปและพันธุ์พืชป่า ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 มาตรา 52 และมาตรา 53

ศึกษา ทดลอง วิจัย และปรับปรุงพันธุ์
โดยใช้พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปและพันธุ์พืชป่า

สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การคุ้มครองพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปและพันธุ์พืชป่าตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมสนับสนุนและกระตุ้นให้เกิดการอนุรักษ์และพัฒนาการใช้ประโยชน์พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปและพันธุ์พืชป่าอย่างยั่งยืน

ลักษณะการคุ้มครองตามกฎหมาย

พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปและพันธุ์พืชป่าจะได้รับความคุ้มครองโดยอัตโนมัติในฐานะที่เป็นทรัพยากรของประเทศ ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์ทั่วไปได้ เว้นแต่กรณีที่เป็นการนำไปใช้ในการศึกษา ทดลอง วิจัย และปรับปรุงพันธุ์เพื่อประโยชน์ในเชิงการค้า จะต้องขออนุญาตและจัดทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์โดยนำรายได้จากการแบ่งปันผลประโยชน์เข้าสู่กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช

พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป

หมายถึง

พันธุ์พืชที่กำเนิดภายในประเทศหรือมีอยู่ในประเทศ ซึ่งได้มีการใช้ประโยชน์อย่างแพร่หลาย และให้หมายความรวมถึงพันธุ์พืชที่ไม่ใช่พันธุ์พืชใหม่ พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นหรือพันธุ์พืชป่า

พันธุ์พืชป่า

หมายถึง

พันธุ์พืชที่มีหรือเคยมีอยู่ในประเทศตามสภาพธรรมชาติและยังมิได้นำมาใช้เพาะปลูกอย่างแพร่หลาย

บุคคล/หน่วยงานใดที่มีกิจกรรมเกี่ยวกับการเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป พันธุ์พืชป่า เพื่อนำมาใช้ในการศึกษา ทดลอง วิจัย และพัฒนาปรับปรุงพันธุ์พืช ให้ปฏิบัติดังนี้

1. กรณีมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์ในการการค้า (มาตรา 52)

จะต้องดำเนินการขออนุญาตจากกรมวิชาการเกษตร และเจรจาจัดทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ โดยรัฐจะนำเงินรายได้ตามข้อตกลงส่งเข้ากองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช เพื่อใช้จ่ายในการช่วยเหลือและอุดหนุนการอนุรักษ์ วิจัย และพัฒนาพันธุ์พืชของชุมชนที่ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

บทกำหนดโทษ : ระวังโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 400,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ขออนุญาต

- ☼ หน่วยงานต่าง ๆ ภาครัฐ/เอกชน
- ☼ เกษตรกร/ประชาชน/นักปรับปรุงพันธุ์ ที่ทำการศึกษา ทดลอง วิจัย หรือปรับปรุงพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป และพันธุ์พืชป่า โดยมีวัตถุประสงค์ทางการค้า

1.ยื่นคำขอ

2.อนุญาต

3.ทำข้อตกลง

ผู้อนุญาต

- ☼ กรมวิชาการเกษตร
- ☼ รวบรวม จัดเก็บ บันทึกข้อมูล
- ☼ ติดตามความก้าวหน้าการใช้ประโยชน์
- ☼ กำกับ ดูแลให้เป็นไปตามข้อตกลง

เงินรายได้จากข้อตกลง

กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช

ช่วยเหลือ และอุดหนุนกิจการของชุมชนที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์การวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืช

2. กรณีไม่ได้มีวัตถุประสงค์ในการการค้า (มาตรา 53)

จะต้องดำเนินการแจ้งรายละเอียดการเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์กรรมพืช เป็นหนังสือ เอกสารโครงการศึกษา วิจัย ต่อกรมวิชาการเกษตร และเมื่อสิ้นสุดการศึกษา วิจัย อาจส่งผลการวิจัยให้กรมวิชาการเกษตร เพื่อจักได้เผยแพร่ต่อสาธารณชน อันจะเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติต่อไป

ผู้แจ้ง

- ☼ หน่วยงานต่าง ๆ ภาครัฐ/เอกชน
- ☼ เกษตรกร/ประชาชน/นักปรับปรุงพันธุ์ ที่ทำการศึกษา ทดลอง วิจัย หรือรวบรวมพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป และพันธุ์พืชป่า โดยมีวัตถุประสงค์ทางการค้า

1.ยื่นแบบแจ้งรายละเอียด

2.ออกหนังสือตอบรับ

ผู้รับแจ้ง

- ☼ กรมวิชาการเกษตร
- ☼ รวบรวม บันทึก ข้อมูล
- ☼ ติดตามความก้าวหน้าการใช้ประโยชน์
- ☼ จัดทำฐานข้อมูล

เป้าหมาย

ปกป้อง คุ้มครองทรัพยากรพันธุกรรมพืชของประเทศให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืน อันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ

